?ükür Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?ükür Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31236

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?ükür Ölçe?i, **?ükür** (minnettarl?k) duygusunun bireylerdeki düzeyini ölçmek amac?yla Türk kültürüne uyarlanm?? 6 maddelik, iki alt boyutlu bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Gülü?an Göcen taraf?ndan 2012 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda kullan?lm?? ve uyarlama çal??mas? gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ?ükür kavram?n? hem bireyin içsel kaynaklar?ndan (?ç Kaynakl? ?ükür) hem de d??sal durumlar?n kar??la?t?r?lmas?ndan (D?? Kaynakl? ?ükür) do?an minnettarl?k ?eklinde iki farkl? yap? alt?nda incelemektedir. Ölçe?in derecelendirilmesi 7'li Likert tipi formatta yap?lmaktad?r ve yüksek puanlar yüksek ?ükür düzeyini i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

?ükür, Minnettarl?k, Psikolojik ?yi Olma, Ölçek Uyarlama, ?ç Kaynakl? ?ükür, D?? Kaynakl? ?ükür, 6 Maddeli Ölçek.

Yazarlar

Gülü?an GÖCEN

Amaç

?ükür Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin **?ükür** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle pozitif psikoloji alan?ndaki ara?t?rmalarda, minnettarl???n bireyin genel **psikolojik iyi olma** düzeyiyle olan ili?kisini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in uyarlanmas?, ?ükrün kültürel ba?lamda nas?l deneyimlendi?ini ve ifade edildi?ini anlamak için yap?lm??t?r.

Ölçek, 7'li Likert derecelendirme sistemi kullanarak yan?tlay?c?n?n verilen ifadelere ne ölçüde kat?ld???n? belirlemeye olanak tan?r. Bu yap?, ?ükür düzeyindeki ince farkl?l?klar?n yakalanmas?na yard?mc? olarak, bireysel farkl?l?klar?n ve müdahale etkilerinin de?erlendirilmesinde hassasiyet sa?lar.

Yap?

?ükür Ölçe?i, **?ükür** kavram?n? iki temel alt boyutta ele alan k?sa ve öz bir yap?d?r. Toplamda 6 maddeden olu?ur ve her bir alt boyut 3 maddeyi içerir:

?ç Kaynakl? ?ükür: Bu alt boyut, bireyin varolu?sal durumuna, ki?isel özelliklerine veya temel ihtiyaçlar?n?n kar??lanm?? olmas?na yönelik duydu?u minnettarl??? ifade eder. Bireyin sa?l?kl? olmas? gibi ki?isel refah durumlar?ndan kaynaklan?r.
D?? Kaynakl? ?ükür: Bu alt boyut ise, bireyin çevresel ko?ullar?n? veya ba?kalar?n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

durumlar?n? gözlemleyerek yapt??? sosyal kar??la?t?rmalar sonucu ortaya ç?kan minnettarl?k duygusunu temsil eder. Bu, ki?inin kendisini ?ansl? hissetmesine yol açan d??sal durumlarla ilgilidir.

Bu ikili yap?, ?ükrün kayna??n?n içsel mi yoksa çevresel mi oldu?unu ay?rt etmeye olanak tan?r, böylece ara?t?rmac?lara minnettarl???n farkl? tezahürlerini inceleme f?rsat? sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak test edilmi?tir. Analizler sonucunda, özde?eri (eigenvalue) 1.0'?n üzerinde olan iki faktörün varl??? tespit edilmi?tir. Bu iki faktör, ölçe?in toplam varyans?n?n %63.38 gibi yüksek bir oran?n? aç?klamaktad?r.

Faktörlerin varyans aç?klama oranlar? incelendi?inde, 3 maddeden olu?an birinci faktör (?ç Kaynakl? ?ükür) toplam varyans?n %32.6's?n?, yine 3 maddeden olu?an ikinci faktör (D?? Kaynakl? ?ükür) ise %30.7'sini aç?klam??t?r. Maddelerin faktör yükleri (factor loadings) .588 (Emm6) ile .875 (Emm4) aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin ilgili faktöre güçlü ve tutarl? bir ?ekilde yüklendi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

?ükür Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarl? ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Toplam ölçek için hesaplanan güvenirlik de?erleri ?unlard?r:

Cronbach Alfa de?eri: .72
Guttman katsay?s?: .73
Spearman Brown katsay?s?: .67

Alt ölçeklerin güvenirlik analizleri de yap?lm??t?r. Alt ölçekler için Cronbach Alfa de?erleri .65 ile .71 aras?nda; Guttman de?erleri .66 ile .73 aras?nda; Spearman Brown de?erleri ise .56 ile .67 aras?nda rapor edilmi?tir. Bu katsay?lar, alt boyutlar?n da kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

?ükür Ölçe?i'nin faktör yap?s?, beklendi?i gibi iki boyutlu bir yap?y? desteklemi?tir. Bu iki boyutlu çözüm, toplam varyans?n %63.38'ini aç?klayarak, ölçe?in **?ükür** yap?s?n? yeterli düzeyde kapsad???n? göstermi?tir. Faktör yüklerinin yüksekli?i (.588 - .875), maddelerin ölçtükleri yap?yla olan güçlü ili?kisini bilimsel olarak desteklemektedir.

Bu faktör analizi sonuçlar?, uyarlanan ?ükür Ölçe?i'nin, minnettarl??? ?ç Kaynakl? ?ükür ve D?? Kaynakl? ?ükür olarak ayr??t?ran teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve Türk popülasyonunda geçerli

ARABPSYCHOLOGY.COM

bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini ortaya koymu?tur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale), 6 madde, 2 alt boyut.

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Akademik tez ba?lam?nda genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Gülü?an Göcen'in doktora tezi kapsam?nda Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekle?tirilen bir alan ara?t?rmas?nda kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r. (1=bana hiç uygun de?il - 7=bana çok uygun)

Anahtar Kelimeler

Minnettarl?k Ölçe?i, Faktör Yükleri, ?ç Tutarl?l?k, Alfa De?eri, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Belirtilmemi?

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: gul_ile_har@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara (2012 tezi ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?ükür Ölçe?i'nin uyarlama çal??mas? ve geçerlik/güvenirlik analizleri 2012 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Gülü?an Göcen ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Bu ölçe?in kullan?ld??? doktora tezine ait link: tez.yok.gov.tr. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF döküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sukur-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Göcen, G. (2012). *?ükür ve psikolojik iyi olma aras?ndaki ili?ki üzerine bir alan ara?t?rmas?* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

?ükür Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Yap?s?: 2 alt boyut ve 6 madde

?ç Kaynakl? ?ükür (3 madde):

Sa?l?kl? oldu?um için ?ükrederim.

D?? Kaynakl? ?ükür (3 madde):

Benden daha zor durumda olan birini gördü?ümde ne kadar ?ansl? oldu?umu dü?ünüp, kendi halime ?ükrederim.

Derecelendirme: 7'li Likert (1=bana hiç uygun de?il - 7=bana çok uygun)

ARABPSYCHOLOGY.COM